



Provtagning för sputumodling, information till vårdenhet

Indikation

Misstanke om nedre luftvägsinfektion.

Provtagningsteknik

- Tillblandning av saliv (som innehåller massor av ointressanta bakterier) kan minimeras om patienten först tar ut eventuell protes och sköljer munnen noggrant med vatten.
- Det är viktigt att provet utgörs av upphostning från de **nedre luftvägarna** och inte enbart saliv.
- Representativt prov erhålls lättast på **morgonen** direkt när patienten vaknat.
- Om patienten har svårt att hosta upp material bör provet tas genom andningsgymnastik med hjälp av erfaren personal.
- I vissa fall kan man behöva provocera fram ett prov, så kallat inducerat sputumprov. Detta erhålls under/efter 10-20 min inandning av några mL nebuliserad hyperton (3 %) koksaltlösning.
- Prov bör om möjligt tas före antibiotikabehandling.



Provtagningskärl

Provtagningsset sputum, artikelnummer: [45014](#)



Burk m skruvlock, artikelnummer: [58999](#)



Gör så här:

1. Märk provkärlet med ROS-etikett alternativt patientens namn och personnummer vid pappersremiss. Viktigt att det finns etiketter med namn på både inner- och ytterburk.
2. Ta ur den genomskinliga innerburken (om artikel 45014 används) och skruva av locket.
3. Låt patienten ta ur eventuell protes och skölja munnen noga med vatten.
4. Se till att patienten får upp sputa från de nedre luftvägarna. (Se info under rubriken "Provtagningsteknik")
5. Låt patienten spotta direkt i innerburken.
6. Skruva på locket ordentligt och lägg den i ytterburken.
7. Korrigera eventuellt provtagningstiden på ROS-etiketten/pappersremissen.
8. Provet förvaras i kyl i avvaktan på transport till laboratoriet.



Remiss

För att få ett så säkert provsvar som möjligt ange:

- Diagnos
- Symtom
- Antibiotikabehandling
- Eventuell antibiotikaöverkänslighet
- Immunsuppression
- Om annan särskild odling önskas (t ex mykobakterier, nocardia, aktinomyces eller legionella).

Transport och förvaring

Ställ provet i kylskåp direkt efter provtagning.

Provet ska transporteras till laboratoriet kylt.

Proverna bör skickas till laboratoriet **snarast**.

Kylt prov skall vara laboratoriet tillhanda inom **två dygn**.

Svarsrutiner

Negativa odlingar besvaras som regel efter 2 dygn och positiva odlingar efter 2-3 dygn.

Kontakt Klinisk Mikrobiologi:

Tel: 018-611 39 16

Mail: klinisk.mikrobiologi@akademiska.se